

מסורת הש"ס

(א) לעיל כ. (ב) לעיל קכג.
(ג) לעיל מג. (ד) ונבאש בילע פילא סי סא
(ה) ונבאש רב ונבאש, (ו) זיל
(ז) ונבאש, (ח) ונבאש ק: ונבאש,
(ט) לקמן קמח: בילע ל.
(י) ונבאש: און מתחילין לק.
(יא) זיל וק: שפאלמוח.
(יב) ונבאש מוס: בילע ד. ד"ה
בילע הלל.

הגהות הב"ח

(א) גמ' אמר רבא (לא לביט
אליש) חלית ויזע בני אלפיס
לא לישתמש איניש ועיל
נדר קמח: (ב) שם טפא
בארעא דילמי: (ג) רש"י
ד"ה בקורה וכו' הקרקע
הק"ר וחס"י מ"ה לא
ליצדד לא יצדדנה
הירושביה הק"ר: (ד) ונבאש
ד"ה הני וכו' מ"ה זע
בשוליה דמ"ד משום כל
הקדרות כו' אסור למידי
משום הפגת טעם
אי נמי מוריקא וכו' א"כ
פלפלין נמי שרי דהבא
נמי אין כל הקדרות:
(ה) בא"ד מענין י"ט הלכך
אפי' בנדרין:

גליון הש"ס

גמ' דילמא אתי ליה
דירישה. עיין לקמן דף קנה
ע"א מוס' ד"ה נכסא:
רש"י ד"ה נכסא וכו'
ובלתי כסא לא הוי דאין
גורח שם ש"י. עיין לקמן דף
קנו כ"ט ע"א נכסא ד"ה
חייב חטאת וי"ט:

לעזי רש"י

פריש"א. מכבש (לנהירן
בגדים).

מוסף תוספות

א. דקש היינו זכות
השבוים שנשאר בשדה.
מוס' לעיל לו: ד"ה כיה.
לאחר קצירה. ח"י ה"ר נס.
ב. דמר יוקל בהר דז' וכו'.
מוקל בהר דז'. רש"י בילע
פ"א פ"י כ"א. ג. השום קלון
שעבר עליו הליכה
האורלו מחתיב בנושא.
ה"א כ"ט בילע פ"א פ"י כ"א.
ד. נמי ה"רן מוסף: פ"א
שאדם חמור אמקום גומא
לקנח בו רגליו שטיט
מתקנח שם היטב ומתוך
שהוא מקנחו שם היטב
שנא ישבו ויכבד ליהנות
הגומא. ה. דכי חסורא ליה
מתלבן הבגד קנת והוי
מכבש או משום מפרק
כמו חרטום זיתים וענבים.
מוס' ק"א. ד"ה ה"ה
מתוכיימא.

רבינו הגואל

הקש שע"ג המיטה לא
יענינו בידו אבל מנענו
בגופו. אמר רב נחמן האי
פורגא מלמעלה למטה
שרי ממש למעלה אסור.
יש מי שאומרם לא יגדלוה
ויש מי שאומרם מותר
לגדלוה מלמעלה, וכבר
פירשו דברי רב נחמן בפרק
כל הלבים. אמר רב יהודה
[הנין פלפלין מדיקין] הוא
חדא בקתא דסבינא וכו'
למדיק. פי' ביו"ט, אבל
בלבדן [מדיקין] אסור דהוא
אין מפיגין טעמן והוה ליה
למדיק במיז'י. רבא אמר
כיון דמלטה אפילו טיבא
והילכתא כרבא ביו"ט, טוב
מי שמתיר כי האי גזווא
אפילו בשבת. טיט שטיט
רגליו. הילכתא מר בריה
דרבנא דאמר בין בקרקע ובין
בכורח ולא שרי אלא בקורה בלבד.
והוא רבא לא ליצדד איניש כובא בארעא דלא אתו לאשווי גומות. ואמר רבא לא ליהדוק איניש אודרא בפומיה דשישא דלמא אתי ליהדיח אדם
פ"א לא ידחוק אדם
מכבש. כ"כ פירשנוהו למעלה. וכל אלה שאמר רבא אסור אחד שבת ואחד יו"ט לא שנו. וגירוי מנעל,
במגל

תולין פרק עשרים שבת

קמא.

עין משפט
גר מצוה

ב"א מ"י פ"א מהל' שבת
הלכה כר' תנן לאוין סה
טו"ע א"ר ע"י ש"א טע"ף
ח:
ב"ב מ"י פ"א מהל' שבת
ה"ה מ"י טו"ע א"ר ע"י
טו"ע א"ר ע"י ש"א טע"ף
ח:
ב"ב מ"י פ"א מהל' שבת
ה"ה מ"י טו"ע א"ר ע"י
טו"ע א"ר ע"י ש"א טע"ף
ח:
ב"ב מ"י פ"א מהל' שבת
ה"ה מ"י טו"ע א"ר ע"י
טו"ע א"ר ע"י ש"א טע"ף
ח:
ב"ב מ"י פ"א מהל' שבת
ה"ה מ"י טו"ע א"ר ע"י
טו"ע א"ר ע"י ש"א טע"ף
ח:
ב"ב מ"י פ"א מהל' שבת
ה"ה מ"י טו"ע א"ר ע"י
טו"ע א"ר ע"י ש"א טע"ף
ח:
ב"ב מ"י פ"א מהל' שבת
ה"ה מ"י טו"ע א"ר ע"י
טו"ע א"ר ע"י ש"א טע"ף
ח:
ב"ב מ"י פ"א מהל' שבת
ה"ה מ"י טו"ע א"ר ע"י
טו"ע א"ר ע"י ש"א טע"ף
ח:

הקש שע"ג המטה. גריש פרק כירה (דף לו:) פ"י מה הוא
קש: הני פלפלי מידק חדא ב"ו. פירש ר"ת
(ט) בשאלמות דרב אחאי זפרשת אמור אל הכהנים מפרש דבי"ט מיירי
וקשה לר' דהוה ליה לפרש בהדיא כיון דבמילתין לא מיירי אלף
בשבת ועוד היכי אכר רב יהודה כולי
האי בפלפלין הא אפילו מלח שרינא
בפ"ק דבילה (ד' יד.) במדוך של עץ
אלף נראה לרבי דהכא בשבת איירי
ואגב דאיירי בטלטול ע"י שבת מייתי
ליה הכא וככולה שמעתא נמי מייתי
מילי דשבת טובא אע"ג דלא שייכן
הכא כולי האי אכל זיי"ט נראה לר"י
דשרי בלא שניו אפי' במדוך של אבן
כשאר תבלין דתנן בפ"ק דבילה (סג)
ז"ה אומר תבלין נדוכין במדוך
של אבן והמלח במדוך של עץ ואמר'
בגמרא דכ"ע מלח זעני שניו מ"ט
רב הונא ורב חסדא חד אמרו כל
הקדרות כולן זריכות מלח ואין כל
הקדרות זריכות תבלין וחד אמר
כולן מפיגין טעמן ומלח אין מפיגיה
טעמא מלי זנייהו אריכא זנייהו
דידע מאי זעני בשוליי (ה) אי נמי
מוריקא פירוש מוריקא אינה מפיגיה
טעמא למ"ד משום הפגת טעם
אסור ולמ"ד משום כל הקדרות כו'
שרי א"כ פלפלין דהכא נמי שרי דאין
כל הקדרות זריכות פלפלין וא"כ
(ס"א ואי נמי) למ"ד נמי משום הפגת
טעם פלפלין שרי לזריך לומר נמי
שמיפיגים טעמם מדלא קאמר איכא
זנייהו פלפלין ומיהו אומר רבי דאין
זה לקדוק דשרי לפרש כ' צע"א
דקשה למ"ד למ"ד מוריקא משום
דאין כל הקדרות זריכות מוריקא א"כ
יהא מותר לקורו ולחומכו מן
המחזור אע"כ זריך לפרש יש
בו הפגת טעם ולא כשאר תבלין
להכי שרי למ"ד אין כל הקדרות כו'
כיון דאיכא נמי קלת הפגת טעמא
ומהשתא אתי שפיר דלקצור אסור
דמשמא אין צוה הפגת טעם כלל
ומיהו אומר ר"י דע"כ הם מפיגין
טעמם דתנן בפ"ב דבילה (ד' כג.)
ג' דברים רבי אלעזר זן עזריה מתייר
וחכמים אוקרין שוחקין את הפלפלין
בדמים שלהן והיכי הוה שרי רבי
אלעזר זן עזריה אי לא מפיגין טעמא
ואין קבדא לומר דבהא פליגי רבי
אלעזר זן עזריה ורבנן דמר סבר
דמפיגין טעמא ומר סבר אין מפיגין
טעמא אלף מדשרי ר' אלעזר זן
עזריה ש"מ דמפיגין טעמא ורבנן
דאסרי משום בדמים שלהם מייחוי
טפי כי עובדא דחול ועוד תניא
בהדיא בתוספתא דבילה בשר
לר"י

דאית לה ריבי. ואימא. והא דקרי לה הכא פיה יפה והכא פיה
רע כדמפרש ואזיל פיה יפה דלית ליה ריבי פיה רע דלא דייק ואכיל
שאוכל קוליס וזרקניס: ברתנני' הקש שעל המטה. וקממא
להסקה ומוקפה הוא וצא לשכב עליו ומנענעו כדי שיהא קף וכך
לשכב: לא יענענו בידו. דמוקפה
הוא: אכל מנענעו בגופו. ככתפיו
וטלטול מן הזד הוא דלא שמה
טלטול: או שהיה עליו כר או סוין.
דגלי דעמיה דאקלייה לשכינה עמיה
מורת כלי עליו: מנכש. פריש"א. שני
לוחים ארוכים וכבדים וסודרין בגדים
על התחתון ומורדין העליון עליו
וכובשים את הבגדים על ידי יתדות
שיש עמודים קבועין מנוקבין בארבע
הפיאות של התחתונה והעליונה
מנוקבת בארבע זיומיה ועולה ויורדת
צעמודים וכפי מה שהיא רוצה
לכבש מורדיה ומתוכה יתד בנקב
העמוד ואינה יכולה לעלות: מסירין.
את המכבש שנוטל את היתד והוא
ניתר דהיינו לורך שבת שנוטל את
הכלים: אכל לא כובשין. דהיינו
לורך חול: ושל כובשין לא יגע בו.
מפני שהוא עשוי לתקן הבגדים
ותחזו בחוקה ומיהדק ומיהדק עשו
דומה לסמירה: גמ' האי פוגאל.
לנון שטומנין בקרקע להתקיים
כשצא לחלוו מלמעלה למטה שרי אס'
היה ראשה מלמעלה ועוקפה מלמעלה
וחולצה מראשה הענה מחילה ועוקפה
נמשך אחריה מותר לפי שהגומא
רחבה מלמעלה ואין מוזין הקרקע
כשהיא שומטה אכל אס' חולצה
מלמעלה למטה שהתחזקה נתון
למעלה וראש עליונה שהוא עב נתון
למטה והוא שומטה מסופה לראשה
אסור לפי שהגומא קרה מלמעלה
וכשהוא חולצה מוזי העפר ומטלטלו
ואע"ג דטלטול מן הזד הוא שמה
טלטול אסור: סנינא דלא כר"ג
דאלו ממתינתין שמיגין דלא שמה
טלטול דקתי מנענעו בגופו: מידק.
דייק: חדא חדא. לאו טווחן הוא אלף
כלאחר יד: דקמשי. שלא בדמים
ושלא במדוכה: לאסויי ד' אמות.
מיס שעליו: קא דמי כהו. את
המיס ד' אמות: אחד זה ואחד זה
אסור. זה משום צוה זה משום
אשווי גומות: אחד זה ואחד זה
מוסר. אין דרך מתכין בקרין וק"ל
כר"ש: בקורה. צען המוטל על
הקרקע (א) אפומא דלחייא. של מבי
דליכא הכירא: אודרא. מוכין
שקומתין צוה פי הפך: שישא. פך:
מכסכסו. משפספו: מנפנים.
ללא מוכחא מילתא לאיתחזוי כמלכין
ומלכין ממש לא הוי דאין נתון
שם מיס: כסכוס דמי למכסכוס: אכל לא

הגהות הגר"א

[א] גמ' ושלל בגדו מגדרו
בשפוקין. ז"כ וכו"ש זכג ספין:

מוסף רש"י

הקש שעל גבי המטה. קש
תמיהה לעילא קליל ונגמס וא'
להסקה ומוקפה הוא. ואס'
היה נתון על המטה ולא לשכב
עליו וצא בשבת לשכב עליו
והולך ונענעו ולשוחקו
(לעיל י.) לא יענינו בידו.
אבל
מנענעו בגופו. כלאחר יד
או שריה עליו כר
או סדין. ששכב עליו מנענעו
יום, אפי' שלא תדוק לקו ולא
חיסב עליו (ס"ח). האי
פורגא. נתון מלח טעמתי
פלפלין ומלחה רלשו (לעיל
קכג.) מלמעלה למטה
שרי. אס' היה העליון של
למעלה והקצר למטה ושהוא
שולפה חולצה מעליון של
למעלה שמה עליו ויחזק הענין
למעלה חומר. דליכא טלטול
דעליון בלא שרי ומלחה רלשו
(ס"ח). המטה למעלה
אסור. שמוח עפר לפי
שגומא קרה מלמעלה
ורחבה הענין מלמעלה ואע"ג
דטלטול עפר מן הזד הוא
אשוי לחווי צדו מ"ט (ס"ח).
טלטול מן הזד. כלאחר יד
אפומא.
לדחייא. למי המסר מצניו
בשבת (בילה ג.) לפי שאינו
ניכר כל כך בין מצני לרשות
הכרים (קמח: קמח: דלמא
מינגרדא ליה חפץ.
כריהי חוץ לחי' (ב"ב: ל.)
ואתי לאתויי. תפן
המתנגלל תון ד' אמות
[לקמן קמח: קמח: קמח:] דלמא
מצני מקורה להכי ש"א
ר"י: וזה ר"י ומיכל' (ב"ב: ל.)

הגהות הגר"א

[א] גמ' ושלל בגדו מגדרו
בשפוקין. ז"כ וכו"ש זכג ספין:

מוסף רש"י

הקש שעל גבי המטה. קש
תמיהה לעילא קליל ונגמס וא'
להסקה ומוקפה הוא. ואס'
היה נתון על המטה ולא לשכב
עליו וצא בשבת לשכב עליו
והולך ונענעו ולשוחקו
(לעיל י.) לא יענינו בידו.
אבל
מנענעו בגופו. כלאחר יד
או שריה עליו כר
או סדין. ששכב עליו מנענעו
יום, אפי' שלא תדוק לקו ולא
חיסב עליו (ס"ח). האי
פורגא. נתון מלח טעמתי
פלפלין ומלחה רלשו (לעיל
קכג.) מלמעלה למטה
שרי. אס' היה העליון של
למעלה והקצר למטה ושהוא
שולפה חולצה מעליון של
למעלה שמה עליו ויחזק הענין
למעלה חומר. דליכא טלטול
דעליון בלא שרי ומלחה רלשו
(ס"ח). המטה למעלה
אסור. שמוח עפר לפי
שגומא קרה מלמעלה
ורחבה הענין מלמעלה ואע"ג
דטלטול עפר מן הזד הוא
אשוי לחווי צדו מ"ט (ס"ח).
טלטול מן הזד. כלאחר יד
אפומא.
לדחייא. למי המסר מצניו
בשבת (בילה ג.) לפי שאינו
ניכר כל כך בין מצני לרשות
הכרים (קמח: קמח: דלמא
מינגרדא ליה חפץ.
כריהי חוץ לחי' (ב"ב: ל.)
ואתי לאתויי. תפן
המתנגלל תון ד' אמות
[לקמן קמח: קמח: קמח:] דלמא
מצני מקורה להכי ש"א
ר"י: וזה ר"י ומיכל' (ב"ב: ל.)

הגהות הגר"א

[א] גמ' ושלל בגדו מגדרו
בשפוקין. ז"כ וכו"ש זכג ספין:

מוסף רש"י

הקש שעל גבי המטה. קש
תמיהה לעילא קליל ונגמס וא'
להסקה ומוקפה הוא. ואס'
היה נתון על המטה ולא לשכב
עליו וצא בשבת לשכב עליו
והולך ונענעו ולשוחקו
(לעיל י.) לא יענינו בידו.
אבל
מנענעו בגופו. כלאחר יד
או שריה עליו כר
או סדין. ששכב עליו מנענעו
יום, אפי' שלא תדוק לקו ולא
חיסב עליו (ס"ח). האי
פורגא. נתון מלח טעמתי
פלפלין ומלחה רלשו (לעיל
קכג.) מלמעלה למטה
שרי. אס' היה העליון של
למעלה והקצר למטה ושהוא
שולפה חולצה מעליון של
למעלה שמה עליו ויחזק הענין
למעלה חומר. דליכא טלטול
דעליון בלא שרי ומלחה רלשו
(ס"ח). המטה למעלה
אסור. שמוח עפר לפי
שגומא קרה מלמעלה
ורחבה הענין מלמעלה ואע"ג
דטלטול עפר מן הזד הוא
אשוי לחווי צדו מ"ט (ס"ח).
טלטול מן הזד. כלאחר יד
אפומא.
לדחייא. למי המסר מצניו
בשבת (בילה ג.) לפי שאינו
ניכר כל כך בין מצני לרשות
הכרים (קמח: קמח: דלמא
מינגרדא ליה חפץ.
כריהי חוץ לחי' (ב"ב: ל.)
ואתי לאתויי. תפן
המתנגלל תון ד' אמות
[לקמן קמח: קמח: קמח:] דלמא
מצני מקורה להכי ש"א
ר"י: וזה ר"י ומיכל' (ב"ב: ל.)

הגהות הגר"א

[א] גמ' ושלל בגדו מגדרו
בשפוקין. ז"כ וכו"ש זכג ספין:

מוסף רש"י

הקש שעל גבי המטה. קש
תמיהה לעילא קליל ונגמס וא'
להסקה ומוקפה הוא. ואס'
היה נתון על המטה ולא לשכב
עליו וצא בשבת לשכב עליו
והולך ונענעו ולשוחקו
(לעיל י.) לא יענינו בידו.
אבל
מנענעו בגופו. כלאחר יד
או שריה עליו כר
או סדין. ששכב עליו מנענעו
יום, אפי' שלא תדוק לקו ולא
חיסב עליו (ס"ח). האי
פורגא. נתון מלח טעמתי
פלפלין ומלחה רלשו (לעיל
קכג.) מלמעלה למטה
שרי. אס' היה העליון של
למעלה והקצר למטה ושהוא
שולפה חולצה מעליון של
למעלה שמה עליו ויחזק הענין
למעלה חומר. דליכא טלטול
דעליון בלא שרי ומלחה רלשו
(ס"ח). המטה למעלה
אסור. שמוח עפר לפי
שגומא קרה מלמעלה
ורחבה הענין מלמעלה ואע"ג
דטלטול עפר מן הזד הוא
אשוי לחווי צדו מ"ט (ס"ח).
טלטול מן הזד. כלאחר יד
אפומא.
לדחייא. למי המסר מצניו
בשבת (בילה ג.) לפי שאינו
ניכר כל כך בין מצני לרשות
הכרים (קמח: קמח: דלמא
מינגרדא ליה חפץ.
כריהי חוץ לחי' (ב"ב: ל.)
ואתי לאתויי. תפן
המתנגלל תון ד' אמות
[לקמן קמח: קמח: קמח:] דלמא
מצני מקורה להכי ש"א
ר"י: וזה ר"י ומיכל' (ב"ב: ל.)

הגהות הגר"א

[א] גמ' ושלל בגדו מגדרו
בשפוקין. ז"כ וכו"ש זכג ספין:

מוסף רש"י

הקש שעל גבי המטה. קש
תמיהה לעילא קליל ונגמס וא'
להסקה ומוקפה הוא. ואס'
היה נתון על המטה ולא לשכב
עליו וצא בשבת לשכב עליו
והולך ונענעו ולשוחקו
(לעיל י.) לא יענינו בידו.
אבל
מנענעו בגופו. כלאחר יד
או שריה עליו כר
או סדין. ששכב עליו מנענעו
יום, אפי' שלא תדוק לקו ולא
חיסב עליו (ס"ח). האי
פורגא. נתון מלח טעמתי
פלפלין ומלחה רלשו (לעיל
קכג.) מלמעלה למטה
שרי. אס' היה העליון של
למעלה והקצר למטה ושהוא
שולפה חולצה מעליון של
למעלה שמה עליו ויחזק הענין
למעלה חומר. דליכא טלטול
דעליון בלא שרי ומלחה רלשו
(ס"ח). המטה למעלה
אסור. שמוח עפר לפי
שגומא קרה מלמעלה
ורחבה הענין מלמעלה ואע"ג
דטלטול עפר מן הזד הוא
אשוי לחווי צדו מ"ט (ס"ח).
טלטול מן הזד. כלאחר יד
אפומא.
לדחייא. למי המסר מצניו
בשבת (בילה ג.) לפי שאינו
ניכר כל כך בין מצני לרשות
הכרים (קמח: קמח: דלמא
מינגרדא ליה חפץ.
כריהי חוץ לחי' (ב"ב: ל.)
ואתי לאתויי. תפן
המתנגלל תון ד' אמות
[לקמן קמח: קמח: קמח:] דלמא
מצני מקורה להכי ש"א
ר"י: וזה ר"י ומיכל' (ב"ב: ל.)